P / R / K
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
Jáchymova 26/2, 110 00 Praha 1
Česká republika

T +420 221 430 111
F +420 224 235 450
www.prkpartners.com

PRÁVNÍ STANOVISKO

Od:	**PRK Partners**
Pro:	**Mgr. Pavel Klán, správce konkurzní podstaty**
Věc:	**Souběh konkurzních řízení dle zákona č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání.**
Dne:	**8. 7. 2024**

1. ÚVOD

1.1 Na základě Vašeho požadavku ze dne 16. 4. 2024, č.j. SKP/011/2024 (dále jen "**Poptávka**"), si Vám dovolujeme předložit právní stanovisko ke sporné právní otázce specifikované níže v článku 3.1 tohoto stanoviska, týkající se zejména aplikace ustanovení § 27 odst. 5 a § 28 zákona č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání.

1.2 Toto právní stanovisko bylo zpracováno ve spolupráci s doc. JUDr. Bohumilem Havlem, Ph.D., předním odborníkem na insolvenční právo a spoluautorem nového insolvenčního zákona.

1.3 Toto právní stanovisko je členěno následovně:

1. Úvod
2. Shrnutí faktů
3. Zadání
4. Právní úprava
5. Právní analýza
6. Shrnutí závěrů
7. Seznam příloh

1.4 Tak, jako všechna právní stanoviska, memoranda či vyjádření připravená PRK Partners, i toto právní stanovisko podléhá standardním předpokladům a výhradám uvedeným v příloze.

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář se sídlem Jáchymova 26/2, Praha 1, PSČ: 110 00, IČ: 26692392, DIČ: CZ 26692392, zapsaná v obchodním rejstříku pod spisovou značkou C 87708 vedenou u Městského soudu v Praze.

2. SHRNUTÍ FAKTŮ

2.1 Při zpracování tohoto právního stanoviska jsme vycházeli ze níže uvedených skutečností, které nám byly sděleny v rámci Poptávky:

2.1.1 Při souběžném konkurzním řízení dvou právních subjektů (označených písmeny A a B) došlo k zahrnutí nemovitostí vlastněných subjektem A do soupisu konkurzní podstaty subjektu B, neboť tyto nemovitosti sloužily jako zástavy za pohledávku, kterou do konkurzního řízení vedeného na majetek subjektu B přihlásil jeho věřitel XY a uplatnil právo na oddělené uspokojení z prodeje nemovitých zástav.

2.1.2 Správce konkurzní podstaty subjektu B zahrnul zastavené nemovitosti vlastněné subjektem A do konkurzní podstaty subjektu B a v průběhu konkurzního řízení je postupně zpeněžoval ve veřejných dražbách s tím, že veškerý čistý výnos z dražeb byl deponován na bankovním účtu až do doby jednorázového vydání výtěžku zpeněžení zástav oddělenému věřiteli XY na úhradu jeho pohledávky.

2.1.3 V průběhu procesu zpeněžování nemovitých zástav (pozn. řádově se jednalo o desítky pozemků a staveb ležících v několika katastrálních územích) byla pravomocně zamítnuta blokační (pochybná) pohledávka věřitele Z, který si v konkurzním řízení vedeném na majetek subjektu B rovněž uplatnil právo na oddělené uspokojení z prodeje týchž nemovitých zástav. K tomuto zamítnutí došlo za poměrně pokročilého stavu zpeněžování zástav a došlo tak k situaci, kdy výtěžek z prodeje nemovitých zástav výrazně převýšil pohledávku uplatněnou věřitelem XY.

2.1.4 Konkurzní správce subjektu B ukončil zpeněžování nemovitostí vlastněných subjektem A, na základě pravomocného usnesení konkurzního soudu vydal oddělenému věřiteli XY výtěžek z prodeje zástav na jeho pohledávku, a tím jí uspokojil v plné výši. Následně pak vyřadil ze soupisu konkurzní podstaty doposud nezpeněžené nemovité zástavy vlastněné subjektem A a nakonec na pokyn konkursního soudu vydal do konkursní podstaty subjektu A i finanční přebytek získaný zpeněžováním nemovitostních zástav (tzv. hyperochu).

2.1.5 Tentýž věřitel XY má v rámci konkurzu vedeného na majetek subjektu A přihlášeny (a uznány) jiné pohledávky s právem na oddělené uspokojení ze zpeněžených nemovitých zástav, které byly zpeněženy v rámci konkursního řízení vedeného na majetek subjektu B a uplatňuje své uspokojení z vydané hyperochy.

2.1.6 Konkursní správce subjektu B (ani dozorující konkurzní soud) ve svých procesních písemnostech (návrhy k soudu a usnesení vydaná soudem) nijak blíže nespecifikovali, ze kterých konkrétních prodejů nemovitých zástav pocházejí finanční prostředky užité k uspokojení pohledávky odděleného věřitele XY. V návaznosti na to tak ani není možné určit, ze kterých konkrétních prodejů pochází přebytek zpeněžování (hyperocha) vydaný do konkursní podstaty subjektu A.

2.2 Na základě popsaných skutečností vycházíme z následujících předpokladů:

2.2.1 Mezi insolvenčními správci byla uzavřena rámcová smlouva o společném postupu, na základě které majetek, který byl předmětem zajištění a byl ve vlastnictví dlužníka A, zpeněžil dlužník B, a z výtěžku zpeněžení byl uspokojen oddělený věřitel XY. Pro úplnost uvádíme, že právní aspekty zmíněné rámcové smlouvy nejsou předmětem naší analýzy.

2.2.2 Zbytek nemovitého zajištěného majetku a přebytek zpeněžení byl vrácen (převeden) dlužníkovi A.

2.2.3 Oddělený věřitel XY uplatňuje své pohledávky k majetku zpeněženému v rámci řízení dlužníka B také v řízení dlužníka A.

2.2.4 Není jisté, zda přebytek zpeněžení, který byl převeden na dlužníka A, byl získán z prodeje nemovitostí zajištěných ve prospěch odděleného věřitele XY, resp. ze kterých.

3. ZADÁNÍ

3.1 V návaznosti na popsané skutkové okolnosti nám byla k právnímu posouzení předložena níže formulovaná právní otázka:

Lze z přijaté hyperochy provést uspokojení pohledávky věřitele XY s přiznaným právem na oddělené uspokojení, kterou uplatnil v konkurzním řízení vedeném na majetek úpadce A? Pokud ano, pak v jaké výši a proč? Pokud ne, proč?

4. PRÁVNÍ ÚPRAVA

4.1 Předložená právní otázka byla posouzena dle právní úpravy zákona č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání, platného do 31. 12. 2007 (dále jen "**ZKV**").

5. PRÁVNÍ ANALÝZA

5.1 Z předložené dokumentace plyne relativně složitá situace ve vztahu k majetku, který byl zpeněžován tzv. společným postupem. Formálně-právně byly nemovitosti dlužníka A v konkurzní podstatě dlužníka B, neboť konkurzní správce dlužníka A vzal (5. 4. 2002) zpět excindační žalobu a tím potvrdil, že je jejich zařazení do konkurzní podstaty dlužníka B správné (§ 19 odst. 2 i.f. ZKV). Konkurzní správce dlužníka B tedy mohl tyto nemovitosti řádně zpeněžit a uspokojit z jejich výtěžku odděleného věřitele. Konkurzní správce dlužníka A k tomuto majetku, resp. výtěžku jeho zpeněžení, žádný vztah neměl, s výjimkou obligačních práv z rámcové dohody o společném postupu, a uplatnil se proto § 18 ZKV.

5.2 Věřitel XY byl v rámci řízení dlužníka B uspokojen z výtěžku zpeněžení v plné výši, tedy další pohledávku v tomto řízení neměl. Řízení dlužníka B bylo ukončeno, přičemž není zjevné, zda byli uspokojeni všichni věřitelé, protože důvodem pro zrušení konkursu byl nedostatek majetku, nicméně předtím byly z majetkové podstaty vyřazeny nezpeněžené nemovitosti dlužníka A, a současně na pokyn konkurzního soudu převedl dlužník B na dlužníka A přebytek zpeněžení nemovitostí. Lze tak předpokládat, že

v majetkové podstatě dlužníka A se dnes nachází jak zajištěné nemovitosti, tak přebytek ze zpeněžení nemovitostí z řízení dlužníka B.

5.3 Pokud se tímto způsobem do konkurzní podstaty dlužníka A dostaly nemovitosti, které sloužily jako zajištění pro odděleného věřitele XY, může se tento věřitel uspokojit z výtěžku jejich zpeněžení.

5.4 Ohledně hotovosti, která byla na dlužníka A převedena, je situace složitější. V případě zpeněžení nemovitostí z majetkové podstaty dlužníka B, u kterého vznikla hyperocha, tedy přebytek výtěžku zpeněžení, je tato hyperocha obecně součástí konkurzní podstaty a má sloužit k uspokojení jejích věřitelů – oddělený věřitel byl v rámci svého uplatněného zajištění uspokojen zcela. Rozumíme však, že v rámci rámcové dohody o společném postupu, kterou schválily také členové věřitelských výborů obou dlužníků, bylo dohodnuto, že výtěžek upokojení bude rozdělen podle odhadních cen stan stanovených ve znaleckém posudku, resp. podle výsledku řízení o popření pohledávky jiného odděleného věřitele v řízení dlužníka B (čl. 2.2 písm. c) a d) rámcové dohody o společném postupu). Ve světle této dohody, potvrzené tím, že konkurzní soud v řízení dlužníka B schválil převod přebytků do konkurzní podstaty dlužníka A, ač jinak v konkurzní podstatě nebyl dostatek majetku, došlo k tomu, že

(a) výtěžek z majetku, který by *in eventum* byl zpeněžován v rámci dlužníka A, byl do konkurzní podstaty dlužníka A také převeden,

(b) a tedy se jednalo o výtěžek, který by měl být poskytnut oddělenému věřiteli XY,

(c) a to za předpokladu, že se skutečně jedná o výtěžek z prodeje nemovitostí, které sloužily jako zajištění tohoto věřitele v řízení dlužníka A.

Toto řešení však vykazuje interpretační obtíže.

5.5 Možným problémem tohoto postupu je skutečnost, že majetek, ke kterému oddělený věřitel XY v řízení dlužníka A uplatnil své zajištění, nebyl součástí zpeněžení konkurzní podstaty dlužníka A (byl zpeněžen v rámci řízení dlužníka B), tedy je otevřené, zda tento věřitel skutečně má postavení odděleného věřitele. Rozumíme současně z dohody o společném postupu, že zpětvzetí excindační žaloby konkurzním správcem dlužníka A bylo spojeno s dohodou o tom, že zbytek výtěžku bude do konkurzní podstaty vydán, tedy bylo dohodnuto, že sice nebudou do konkurzní podstaty dlužníka A zahrnuty nemovitosti, které byly zpeněženy v rámci řízení dlužníka B, nicméně součástí konkurzní podstaty dlužníka A bude pohledávka na vydání části výtěžku zpeněžení, resp. přebytku - v tomto smyslu by se mohlo jednat o pohledávku za majetkovou podstatou podle § 31 odst. 2 písm. e) ZKV.

Uvedené řešení by nicméně nevedlo k možnému závěru, že oddělený věřitel XY může čerpat plnění z titulu zajištění, protože prostředky získané do konkurzní podstaty dlužníka A by nebyly oním „zajištěním". Současně by tento výklad však nesledoval smysl a účel rámcové dohody o společném postupu, protože jejím cílem byl rychlý prodej nemovitostí dlužníka A tak, abych byl zachován provoz jeho závodu, resp. zachována pracovní místa, aniž by tím bylo popíráno, že nemovitosti jsou nedílnou součástí závodů dlužníka A (č. 1.5 a 2.1 dohody).

5.6 Jiný interpretační model lze opřít o ekonomickou podstatu dohody o společném postupu, kterou se sice konkurzní správce dlužníka A vzdal práva na zpeněžení zajištěných nemovitostí v jeho konkurzní podstatě, ale nemohl tak učinit na úkor odděleného věřitele, proto tak učinil cestou konverze existujícího zajištění na výtěžek zpeněžení, resp. jeho část, a to podle předem dohodnutých pravidel (znalecký posudek, procentní dělení apod.). Jinými slovy konkurzní správce dlužníka A *de facto* pověřil konkurzního správce dlužníka B zpeněžením majetku, který by jinak sloužil pro uspokojení věřitele XY v řízení dlužníka A (byl v jeho vlastnictví). Tento výklad by značil, že prostředky, které byly získány z prodeje zajištěných nemovitostí a které se takto převedly do konkurzní podstaty dlužníka A, náleží oddělenému věřiteli XY z titulu jeho zajištění, protože se *de facto* jednalo o společné zpeněžení.

K obdobnému závěru bychom pak dospěli při interpretaci, že konkurzní správce dlužníka A do majetkové podstaty sepsal majetek (§ 27 odst. 5 ZKV), který bude získán zpeněžením v řízení dlužníka B, a to na základě smlouvy o společném postupu – tento majetek by byl zajištěním ve prospěch odděleného věřitele XY, resp. by sloužil v jeho prospěch.

5.7 Mimo jiné i vzhledem k tomu, že to byl konkurzní soud, kdo udělil pokyn k převodu zbytku výtěžku zpeněžení z konkurzní podstaty dlužníka B do konkurzní podstaty dlužníka A, ačkoliv bylo zjevné, že by jinak tyto zdroje sloužily k uspokojení věřitelů dlužníka B, lze předpokládat, že dohoda o společném postupu byla vnímána jako dohoda o společné realizaci zajištění, které má obdobné konsekvence jak pro řízení dlužníka B, tak řízení dlužníka A. Navíc nesmíme opomíjet, že vlastníkem zpeněžovaných nemovitostí byl vždy dlužník A, pouze se v rámci dohody o společném postupu vzdal možnosti ho zpeněžit, resp. tím „pověřil" správce konkurzní podstaty dlužníka B, mj. proto, že k tomuto majetku v té době uplatnil pozici odděleného věřitele též jiný věřitel.

5.8 I z těchto důvodů máme tedy za to, že smysl a účel tohoto postupu podporuje výklad uvedený v článku 5.6 výše, neboť jeho účelem nebylo a nemohlo být zkrácení odděleného věřitele, ale optimální zpeněžení rozsáhlého majetku tak, aby oddělení věřitelé o obou řízeních byli řádně uspokojeni. Současně však platí, že takto využitelné zdroje musí být prokazatelně výtěžkem zpeněžení nemovitostí, které sloužily jako zajištění pro věřitele XY v řízení dlužníka A, bez ohledu na to, že byly zpeněženy v rámci řízení dlužníka B.

6. SHRNUTÍ ZÁVĚRŮ

6.1 **Situace nastíněná v zadání není zcela jednoznačná a umožňuje v zásadě dva možné výkladové postupy popsané v článku 5.5 a článku 5.6 tohoto stanoviska. Vzhledem k tomu, že první z uvedených výkladů (článek 5.5 výše) rozporuje nepopřenou existenci vlastnického práva k nemovitostem dlužníka A a společnou vůli projevenou v dohodě o společném postupu aprobovanou věřitelskými výbory a konkurzním soudem, je třeba tento výklad odmítnout. Navíc by ve svém důsledku tento výklad vedl k poškození věřitele XY, což by zjevně byla situace v rozporu s dobrými mravy, a tedy situace protiprávní.**

6.2 **Na základě provedené analýzy se tudíž v této konkrétní situaci kloníme k výkladu popsanému v článku 5.6 tohoto právního stanoviska, tedy k výkladu, že věřitel XY má nárok na oddělené uspokojení ve vztahu k výtěžku zpeněžení nemovitostí dlužníka A v konkurzu dlužníka B na základě smlouvy o společném postupu, když věřitel XY měl právo na oddělené uspokojení k těmto nemovitostem, které byly na základě smlouvy o společném postupu zpeněženy v rámci konkurzu dlužníka A a následně vydány z konkurzu dlužníka B do konkurzní podstaty dlužníka A.**

7. SEZNAM PŘÍLOH

1. Předpoklady a výhrady

* * *

Věříme, že informace obsažené v tomto právním stanovisku budou pro Vaši aktuální potřebu dostatečné. V případě jakýchkoli připomínek či dotazů se na nás neváhejte obrátit.

S přátelským pozdravem,

PRK Partners s.r.o., advokátní kancelář

Doc. Bohumil Havel

Martin Aschenbrenner

PŘÍLOHA Č. 1
PŘEDPOKLADY A VÝHRADY

Jakékoliv právní stanovisko, memorandum či jiné vyjádření ("**vyjádření**") připravené PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář ("**PRK Partners**"), není-li v něm výslovně stanoveno jinak, vychází z následujících předpokladů a poskytujeme jej s následujícími výhradami. Vezměte, prosím, na vědomí, že v rozsahu uvedených předpokladů a výhrad je naše odpovědnost za vyjádření vyloučena.

1. Omezení přezkumu ze strany PRK Partners

Přezkoumáváme pouze dokumenty a informace ve vyjádření výslovně uvedené a zkoumáme je čistě v rozsahu zadání popsaného ve vyjádření. Na žádné vyjádření se proto nelze spoléhat jako na výsledek vyčerpávajícího přezkumu citovaných dokumentů nebo informací nebo přezkumu jdoucího mimo rámec zadání. Nezavazujeme se aktualizovat vyjádření o události nebo okolnosti, které nastaly po datu jeho vzniku.

2. Zdroje informací

Při přípravě vyjádření předpokládáme:

- shodu kopií předkládaných dokumentů s originály, s tím, že tyto dokumenty nemusí obsahovat všechny relevantní informace nebo se nemusí jednat o veškeré podklady, které nám měly být za účelem našeho přezkoumání poskytnuty;
- že předkládané dokumenty ani údaje v nich obsažené se do okamžiku vystavení vyjádření nezměnily;
- že každý předložený dokument je platný a účinný, a pokud jsme na to nebyli výslovně upozorněni, nepozbyl platnosti či účinnosti ani nebyl změněn;
- že informace poskytnuté klienty nebo třetími stranami jsou správné, pravdivé, aktuální a nezavádějící a tyto informace ověřujeme pouze v rozsahu výslovně uvedeném ve vyjádření;
- platnost, správnost a vymahatelnost veřejných listin jakékoli povahy, včetně výpisů z veřejných rejstříků, rejstříku zástav, veřejných seznamů a jiných veřejných evidencí, a že informace v nich uvedené jsou aktuální, fakticky správné a úplné;
- že veškeré podpisy na dokumentech, které nám byly předloženy, jsou pravé, osoby podepisující dokumenty je byly oprávněny podepsat, získaly k tomu nezbytné korporační nebo jiné souhlasy, včetně souhlasů manželských;
- že případné plné moci, které byly pro podpis dokumentů uděleny, byly platné a účinné a byly dodrženy jejich podmínky;
- že veškeré fyzické osoby podepisující příslušné dokumenty byly v okamžiku, kdy dokument podepisovaly, svéprávné, nejednaly v duševní poruše a podepsaly dokumenty na základě svobodné a vážné vůle, poctivě a v dobré víře; a
- správnost informací, které jsou k dispozici na internetu na stránkách orgánů veřejné moci (včetně informací z veřejných rejstříků, rejstříku zástav a veřejných seznamů), byť takové informace mohou být zkomoleny nebo postiženy neoprávněnými zásahy či počítačovými viry a jejich poskytovatelé se často zříkají odpovědnosti za jejich přesnost.

Dále prosím vezměte na vědomí, že:

- pokud je většina podkladových dokumentů sepsána v jiném jazyce než vyjádření, vznikají odchylky mezi různými jazykovými verzemi a není vždy možné zajistit absolutně přesný překlad nebo výklad daného textu, zejména pokud jsou určité právní koncepty upraveny pouze v jedné jurisdikci, zatímco v jiném právním řádu zakotveny nejsou. V takových případech je velmi obtížné zajistit zcela uspokojivý překlad.

- nemáme-li opačnou instrukci, nahlížíme do veřejných rejstříků a seznamů, které nám mohou napomoci správně porozumět předloženým dokumentům nebo dané věci, i když takový přezkum jde nad rámec našeho zadání.

- nemáme-li opačnou instrukci, nepřezkoumáváme evidence týkající se restitučních nároků.

3. Platnost a vymahatelnost

K platnosti smluvních ujednání a dalších dokumentů se vyjadřujeme pouze na základě jejich znění, popřípadě znění dalších dokumentů, na něž vyjádření odkazuje. Adresát jakéhokoliv našeho vyjádření si musí být vědom, že smlouvy nebo jiné dokumenty mohou být neplatné, neúčinné nebo zdánlivé a povinnosti z nich vyplývající mohou být nevymahatelné rovněž z důvodů, které nezkoumáme, např.:

- pro nedostatek oprávnění nebo vůle osob dokumenty podepsat;

- protože se zjevně příčí dobrým mravům, odporují zákonu nebo hrubě narušují veřejný pořádek;

- jedná-li se o bezúplatné právní jednání;

- formální stránka právního jednání se liší od skutečně sledovaného účelu;

- v důsledku aplikace insolvenčního práva, právních předpisů upravujících likvidaci a výkon soudních rozhodnutí, jiných právních předpisů, které obecně omezují práva věřitelů (např. započtení a promlčení) a trestního práva; nebo

- pro nedodržení dalších, zejména veřejnoprávních, požadavků.

Poskytnutím vyjádření nikdy nepotvrzujeme vymahatelnost povinností vyplývajících ze smluvních ujednání nebo jiných dokumentů, o nichž se ve vyjádření hovoří.

4. Rozhodné právo; vyloučené záležitosti

Vyjádření řeší výlučně otázky českého práva. Pokud zajišťujeme poradenství podle práva jiné jurisdikce, odpovídáme pouze za standard péče při výběru právních poradců v dané jurisdikci a nepřebíráme odpovědnost za správnost či úplnost jejich poradenství. Nevyhodnocujeme případné obchodní ani finanční dopady jakéhokoli předloženého dokumentu.

Dále neodpovídáme za žádnou z níže uvedených záležitostí, které sice mohou být relevantní, ale nezkoumáme je:

- účetní a daňové záležitosti (ledaže bylo poskytování daňového poradenství výslovně dohodnuto);

- rozpočty, hodnocení vyhlídek, ocenění;

- přiměřenost pojištění či jiných finančních schémat, komerčních záměrů transakcí uskutečňovaných na základě dokumentů zmiňovaných ve vyjádřeních;

- faktické otázky životního prostředí nebo jiných oblastí, k nimž je třeba speciální odbornosti neprávního charakteru;

- zda veřejné listiny byly vydány v zákonem stanovených lhůtách a v souladu s veškerými dalšími zákonnými požadavky.

5. Důležité upozornění

Ústava České republiky zaručuje soudní moci a soudcům nezávislost v jejich rozhodování. Soudci jsou při rozhodování vázáni pouze zákony a mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu. Podle našeho názoru jsou právní předpisy často nejednoznačné a mohou být navzájem v rozporu. Navíc v důsledku rozsáhlé rekodifikace soukromého práva účinné od 1. 1. 2014 došlo k zavedení bezpočtu nových pravidel, která v řadě

případů nenavazují na dřívější právní stav. Interpretace mnohých z těchto pravidel je nejednoznačná a aplikační praxe soudů je zatím v zárodku. Za dané situace nemůžeme vyloučit, že vývoj doktríny a rozhodovací praxe soudů povede k jiným závěrům, než k jakým jsme se v našem vyjádření přiklonili.

Naše odpovědnost související s jakýmkoliv vyjádřením je omezena na částku, která bude v konkrétním případě vyplacena na základě pojištění profesní odpovědnosti uzavřeného PRK Partners.

Dále jsme my, i advokáti, daňoví poradci, auditoři a notáři spolupracující s námi při poskytování služeb vázáni povinností profesní mlčenlivosti ve smyslu zákona č. 164/2013 Sb., o mezinárodní pomoci při správě daní. V případě, že by v rámci poskytování služeb docházelo k zavedení přeshraničního uspořádání, které naplňuje znaky oznamovaného přeshraničního uspořádání dle výše uvedeného předpisu, vzniká oznamovací povinnost Vám nebo Vašim jiným poradcům.

Vyjádření poskytujeme pouze ve prospěch zamýšlených adresátů a nikdo jiný nemá právo na ně spoléhat ani mu je nelze zpřístupnit.